

kat.komp.
311325

I St. Druki *Molod*

Biblioteka Jagiellońska

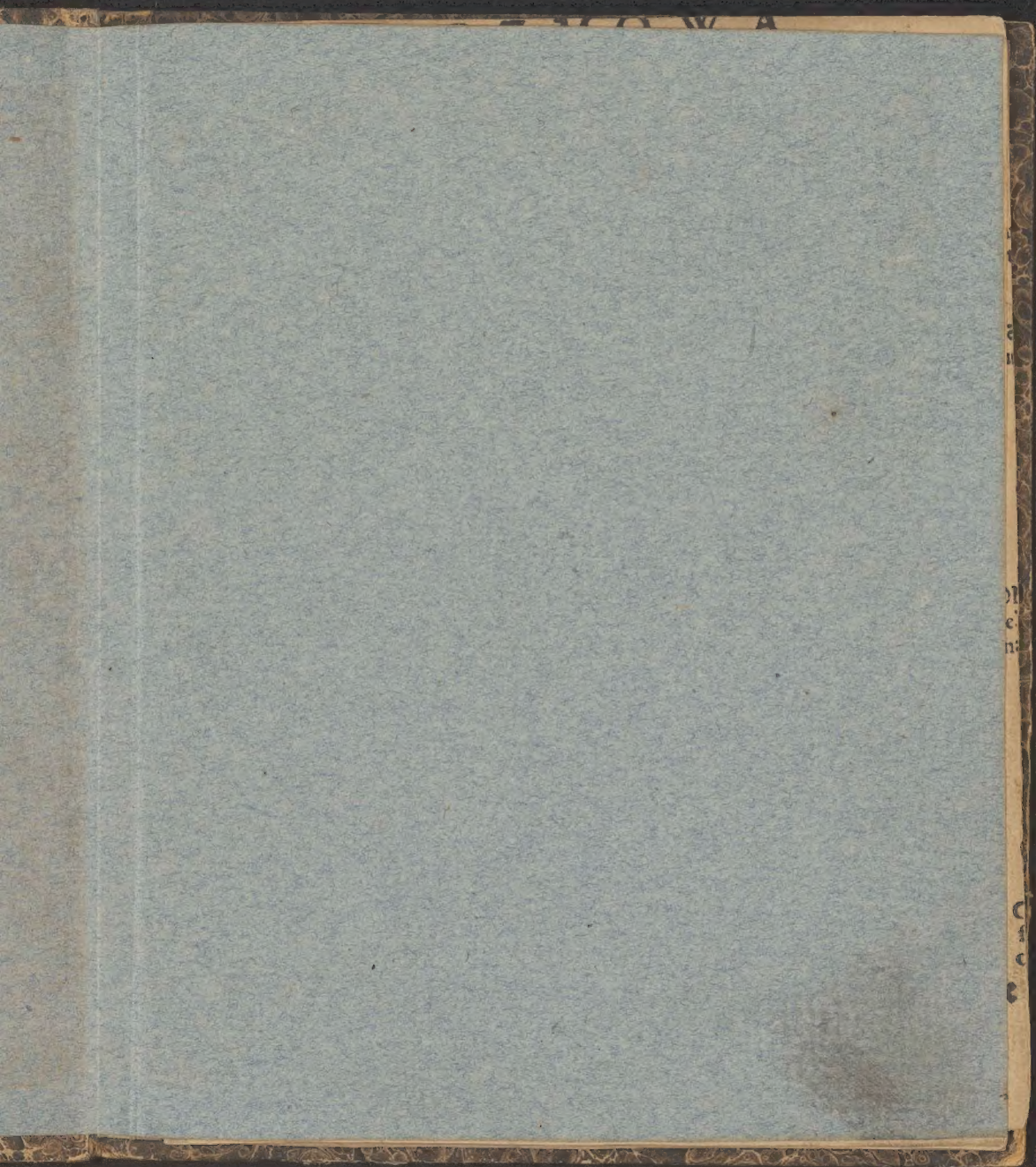
stdr0004877

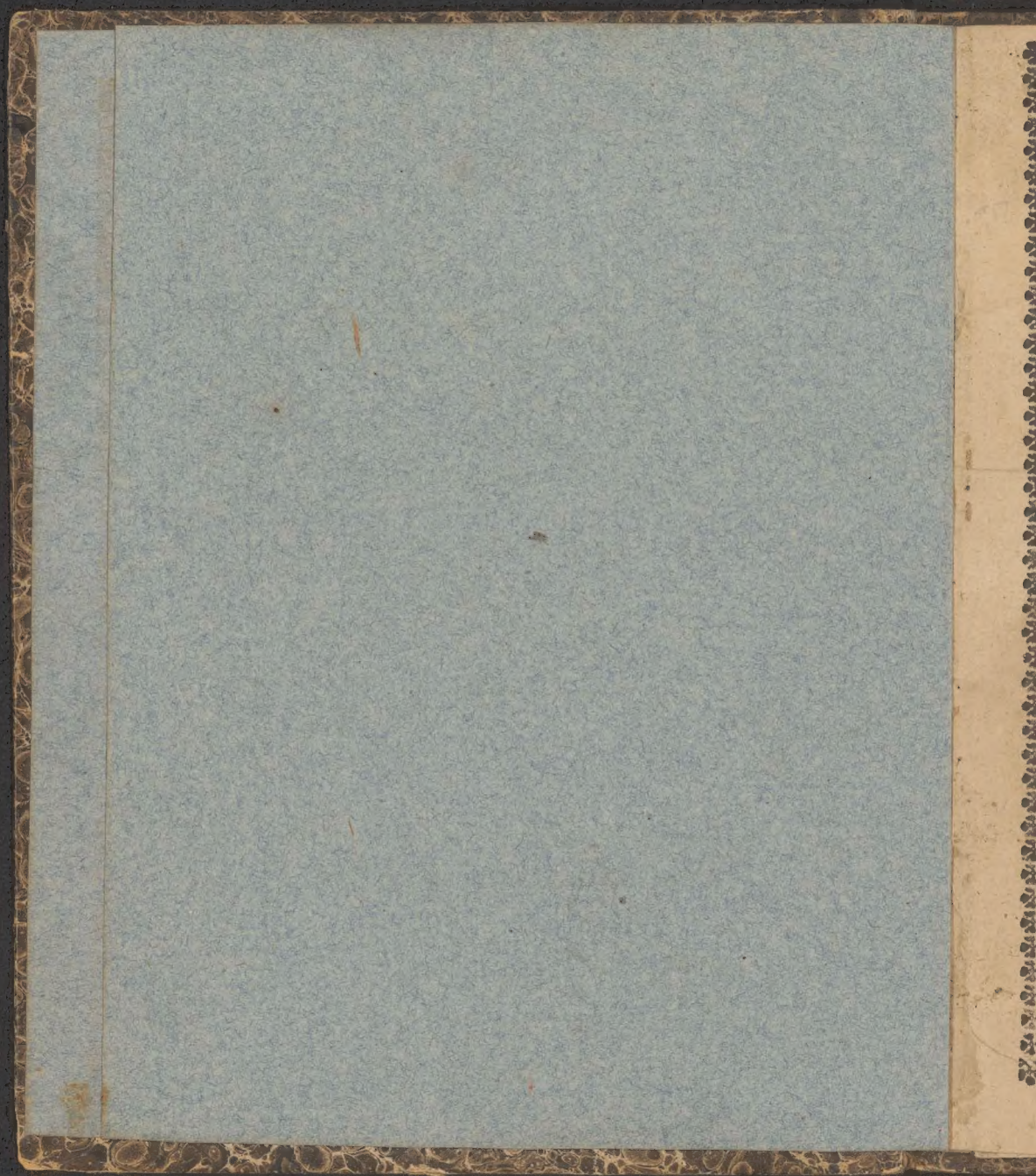
311325

I St. Druki

ROZMOWA
PODROZNA

PIELGRZYMA Z TVRODZICEM.

Przy ktorey Oyczyzná nasza Polska ná
ciężkie vrazy swoje vtyskuie,

w Roku 1613.

Omnibus bonis expedit saluam esse
Rempubicam. Phil: 13.

Cic. de Somnio Scipionis.

Sic habeto, omnibus qui patriam conseruaue-
rint, adiuuerint, auxerint, certum esse in cœ-
lo ac definitum locum, vbi beati æuo sempi-
terno fruantur. Nihil est enim illi Principi
Deo, qui omnem hunc mundum regit, quod
quidem in terris fiat, acceptius, quàm consi-
lia, cœtusq; hominum iure sociati, quæ ciuita-
tes appellantur.

*Willelmo Scipione auctore
Joh. Crügerum Rectoris
L. Crügeri*

341325

I. H. D.

R O Z M O W A
PIELGRZYMA z TVRODZICEM.

Pielg: Pomaga Bog Cny mezu/ doład to patuieš ?

Turo: Do Wāršawy nā seym: ā ty też skąd wędruieš ?

P. Ja z Niemiec/ ze Włoch/ z Turck: y z rozney kráiny.

T. Wiera: toć tu iuż iákie vstyše nowiny.

Bo w roznych kráiách bedac mogłeš styšec siłá/

Proše plużyli w támtych kráiách zgodá milá ?

Ľnb pořoy řwiety řpolnie ieřli záchowuia /

Albo rozruchow wnetrznych ieřeli nie řnuia ?

P. Rozruchyć były miedzy roznyimi narody /

Ľ wielkie řobie w zaiem pořzyniły řkody.

Lecř mileř zgody w řwoich pánřtwách pořzegáia

Poddańřtwo Krolom winne řwoim oddawáia.

T. řzczesliwieř to Kroleřřtwo/ gđřie zgodá pánuię/

Ľ řwiete pořuřeńřřtwo z miłořciá řpolřnie.

P. Toć prawdá: bo támi iáko mur řeláźny řtoi/

Ľieprzyiácielřkich řturmow řadnych řie nie boř.

Przeroc Ľgesilaus řilozof veřony /

Ľzemuby řparta murów nie miáłá / prořony ?

Ľkazawřny nā zbroyna młodź řercá řgodnego/

Ľi řa (powieđział) murem řparty miářřa řego.

Ľawáiac znáć/ ře řadna twieřdza opářřźnieřřa

Ľze řřpořpolita być nie moře/ ni mocnieřřa/

Ľáť gđy obywátelom zgodó řie otoczy/

Ľuż nieprzyiáciel řaden oney nie okroćzy.

Ľ Ľ

Táťře

Natu
uitar
da.

Pac
cinn

On
fel
ma

- Carze y mady Solon niegdy zopytány /
 Jakby Miasto stać mogło wcale z swymi Pány ?
 Powiedział : gdy poddani beda Drzedowi
 Poslušni swemu / iáko pewnemu wodzowi.
 T. Dość madyrze powiedzieli : bo dobrze baczymy /
 Jak wiele Państw zginelo zá nie poslušnymi.
 Jak wiele Krolestw pádło zá wnetrna niezgoda.
 Tác nieprzyaciel miastá wywráca pogoda.
 Kto sławne Mácedonskie krolestwo wywrocil :
 Kto Rzym on stáry w popioł ták często obrocił :
 Kto Węgierskie ná części ták roztárgnal páństvo ?
 Żaś niezgoda / nieswornosc / y nieposlušnostwo :
 P. Prawdác : bo kiedy wiátry z soba sie zbírá /
 Morze náspokorniejsze z gruntu wywrácaia.
 Táť gdzie ieden drugiego názádmá dusi /
 Już táť Rzeczpospolita duze chramác musí.
 Śwólájsza gdzie Przełożonych zá nic sobie máia /
 Wlá práwá / y ná boiaźń Boża nic niedbáia.
 T. Strách przyjacielu wspomniec tánte przešle czáś /
 Což pátrzac ná dzisieysze te náše niewczáśy ?
 P. Albo z nowu tu iákie dzieia sie rozruchy :
 O Kokošú iákimsi byty v nas sluchy.
 Lecz żaden z nas niewiedział / coby Kokoš značil /
 Dobrze zem tego ciebie spytác nie przebaczył.
 T. Bogday on nigdy nie był ná świecie slychány /
 Nie ieden do rboštwa przezeń iest przygnány.
 Y wszyscy nie czegošmy w nim oczekiwáli /
 Jedno že inž vpadeť ná nas sie obáli.

Kadbym

P. Rádby m wiedział Kofoſu energia tego/
 Powiedz proſzę cie/ że też nauczę drugiego.
 T. Serce mi wprawdzie mdeie od żalu wielkiego /
 Pomniac iak wiele Kofoſ ten nabroil zlego.
 Jednak aby m dogodził w tym żądaniu twemu /
 Powiemci krótko ſume/ iak brátu milemu.
 Kofoſ od rokowania wedle naſzey mowy
 Wziął ſwoie imie/ alec niewiem z ktorey głowy.
 To tylko że dla tego ieſt poſtanowiony /
 Aby przezeń porzadek praw był náprawiony.
 Lecz dla ſwey woley ludzkiey miaſto tego rzędu /
 Przyſliſiny wſzyſcy bárzo do wielkiego błedu.
 Bo gdzie o poſoy mieli rádzić poſpolity /
 Zeby był w cale chowán/ iako wianek wity.
 Tam ſie (ſtrách aż powiádac) ſyn ná Wycá ſwe°/
 Wciec ná ſyná rzucił do mieczá oſtrego.
 Synowiec do ſtryia/ ſtryi do ſynowca zmierzyl /
 Nieiedē wnuć dзиаdā/ dзиаd wnuć w boć vderzył
 A brát nie krwi bráterſkiey ſzable ſwo omoczył /
 Pobratyn pobratyná w łódz Charontá tłoczył.
 Slugá ná Páná woſka/ Pan ná ſluge zwodził /
 Ciáti ſtrách ná ten czas po nas wſzytkich chodził.
 P. Nie przerywáiac rzeczy/ też ſie v nas bylo
 Nie co roſterkow miedzy Pány zaburzyło/
 Przedsie nie iak ſie one z ſoba przecimwały /
 Skad nawátnoſci niezgod tam inchno vſtály.
 T. Wicé my w tym zawichrzeniu/ iakoby orili/
 Głowy ſwoie zwieſimſy bez rády chodzili.
 Ze krew

Licen
 terior
 mus.

iora
era as
quam
ici.

nia
ignat
tur.

egre
us.

Ze trow swoia właśna/ trow swoje wytaczała/
Z iakim zalem Oyczyzna na to poglądała/
X w iakiey twarzy była Xecz też pospolita/
Gdy nad ona wiślała plaga znatomita.
Cieźka rzecz wprawdzie zginąć od rał poganiną/
Leż cieźba Matce vpąć od własnego syna.
O Matko mila/ miałas dość kłopotu z soba/
Gdy twoie dziatki mąry stawiwały przed toba.
Do inszych Państw stad ciebie przeniosłyby były/
By Krola pobożnego cnoty nie bronily.
P. Wielka to jest rzecz/ Pána mieć swiatobliwego/
Bo Pan Bog przy nim mieszka/ y broni od złego.
Do tego iesli mądry/ Państwo nie wpadnie/
Choc pod czas sie nachyli/ on podeprze śnádnie.
Dobrze Aristoteles iako mądry mowi/
Gdzie Filozof zasiada/ tam miejsce rządowi.
T. Mamy za co dziękować Bogu wszechmocnemu/
Ze tak mądrego Pána dał Państwu naszemu.
Nie w iedneyże pracował on Miłośnik trwodze/
Gdy z nami zginąć przyszło/ Oyczyźnie niebodze.
P. Słychać po wszytkim świecie/ o tych ie° sprawách/
X iak sie często pości w Mar/owych zabawách.
Jak rosterki domowe mądrością miarkuie/
X iak swa rada zdrowa vrązy lekuie.
Zastawiaiac pierśiami złym następcom droge/
Broni swe Państwo pedzac od was wszelka trwo
T. Wierze/że n°bedzie pełno Cney roboty iego/ (ge.
Przez ten czas bowiem wszytek pánowania swe°/
Często

P.

T.

Często z swych nieprzyjaciół głównych triumfuie:

Nie ieden teraz iemu ze wstydem holdwie:

Quid n
victis
lorr

Carom Mostiewskim kładzie on na nogi petą:

On Tatarskie Carzyki wiezi/ y Książetą:

On zamki/miasta/ dawno od przodków stracone

Odbiera/ wielka mocą dobrze opatrzone.

Sprawni mu zaś Hetmani wieźnie oddawają /

A zdobyte chorągwie pod nogi rzucają.

Zgoła ieśćże mu Polska równego nie miała/

Jako od Crego Lecha z początku powstała.

W załatwieniu wnetrznym/ czym państwa wpada

Mać: taty/ wolności/ prawa sie łamią.

(ia/

On sam tylko swa głowa wstawnie prącuje/

Pokornym łaskę daie/ wpornych strofue.

Clemen
Regia v
tur.

P. Toć ieść prawego Krola/ kiedy sie zachwieie

Kzczepospolita/ bądź też w wciściach truchleie/

Zabieżeć ieć ratunkiem zgubie znakomitym/

Przyniesć też zdrowa pomoc dobron pospolitjm.

Po polite/ niż zdrowie swe/ bierzcie miłowac:

Wszystkie rozruchom drogi mocnie zażepowac.

Wice t zebą Pana Boga zań wstawnie prosić/

A nie wstawac serc swych ku niemu podnosić.

Wamci to błogo/ Krola ze takiego macie /

Ża ktorego staraniem w pokoju mieszkacie.

T. Pewnie prosimy zawsze Pana w sechmocnego /

Ża długie/ y szczęśliwe Panowanie iego.

Bo wszyscy byśmy byli już osierocieli/

By ty mi czasy Krola takiego nie mieli.

Regium
succurre
lapis.

Salus pu
ca priuat
preferen

Oto y dziś nã iãkie zãnioſto ſie rzeży /
Nie będzie Boſtey iã/ki/ Krolewſteyli pieczy /
Bãrzo ſie nã vpadeł Wyżyznã pochyli.

P. Sroy Brãcie. Ktoſci ieży/ y żãłoſnie kwili.

T. A iã iuż dawno ſłyſze ten plaż tãł ſarowy/

Lecz niechciãłẽ tey przerwãc podroſznej rozmowy.

czyznã. Ach/ãch/ãch mnie trãpionej/ãch/ãch mnie niebodze

P. Powiedz mi tyſ tu ſwiadom/ſto tãł ſteka ſrodze!

T. Wyczyznã nãſã miãa ieży vtrãpionã/

A pãrãlizem niemãl wſzytkã zãrãżona.

czyznã. Ach ãch nãdemnã nedznã zmiſuy ſie moy Boże.

P. Proſze/ iãł ſie pãrãliz w cżłeku poznãc moſze ?

T. Je trzech miar/ to nabãrżiey iã tobie wyłoſe/

Tylko ſe cżãſu nã to niemãto nãłoſe.

Pierwſzã/ ieſli od duſze oddzieli ſie ciãto/

Iuż od tad duſzy wiecey nie będzie ſłuchãto/

Onã zãſ iãłõ Vãni wãdãc im nie moſe/

Iuż tãm pewnie pãrãliz vſtał ſwoie toſe.

Na przykãd/ Pãñtwo iãkie/lub Rzeżpoſpolita/

Jeſt iedno ciãto nã kſztãłt cżłowiekã vwita.

Ktozey niebieſki Tworcã nã kſztãłt duſze dãie/

To ieſt ſwe Pomãzãñce/ Kãplany podãie/

By ſwiãtłoſc ciã roſumu one oſwiecãli/

Modlãmi y nãukã zdrowã poſilãli.

Ktorym Judyth : Poniewãſz ſtãrſzymi ieſteſcie

Wy miedzy ludem Bożym/ ſercã ich podnieſcie

Nowã wãſzã/ gdyż nã was zãwiſtã ich duſzã.

Przeo Rzeżpoſpolita/ iãłõ rzeż przyſtuſzã/

2:by

tworzy
k pãrãł
v.

ima mę
orum res
10

ludich. 9.

Aby na Duchowieństwą radzie przestawała /
 Ktorego nauka zdrowa iesliby wżgardzała /
 A Kąplani od złych drog nie mogli hámować /
 Bez podchyby paraliż musi w niey pánować.
 Bog mowi do Moyżesza. Ktoryby zdrowego
 Nie słuchał roszakania człowiek Kąplańskiego /
 Niech śmierćcia vmrze/ tak złe znieśiesz z Izraëla.
 Patrzą jako Kąplan wczłon jest od Stworzyciela.
 Druga/ gdy siły mnieysze wietszych nie słuchają /
 Rozumu/ Woley/ ktore onemi władaia.
 Wola chce/ aby nogi swe ciało nošily:
 Rozum też rekom radzi/by głowy bronily.
 Czom/ by co jest dobre/ a co złe patrząły /
 Wšom/ by starszych swoich porady słuchały.
 Jezykowi/ by dobrym nie wvlaćzał sławy.
 Kiedy tego nie czynia/ jest paraliż prawy.
 Tak też Krol własnje bedac głowa państwa swe° /
 Gdyż sie wšyscy poddali/ pod władza onego.
 Chce/ aby z nim poddani granic rozszerzali /
 Chce/ aby iego w branżach nie odstepowali /
 Chce/ aby swoich złotych bronili wolności /
 Mostalow bućzne czoła składali z hárdości.
 Wola ich/ zámna/ zámna/ meźni Witeźowie/
 Cyczryzny swoiey miley wielcy kochankowie.
 Obieciac im za to/ wdzięczność od Cyczryzny /
 Od siebie Dignitarstwa/ od Boga rok żyżny.
 Na ten powab Krolowski/ gdy oni niedbają /
 Już záperwne paraliż na ciełe swym mają.

Deuter
 Obedi
 Prapo
 vestris

Drugi
 parali

Appeti
 tation
 reat.

Virtuti
 premiū
 honos.

Bo gdzie synowie nie są posłuszni Wycowi/
Już zapewne wpaść tamtemu domowi.
Bo swawola w tej tropy zbytnia następue/
Da czym ozdoba domu wszelka wstepue.
Burdy/swary/ niezgody/tam się zaśiewaia/
Wnetrzne boie/ y mordy srogie wyrastaia.
A gdy Wyczyżne swoje beda tak ruszali /
Lada ja wiatrzyć z nimi pospolu obali.
Leż gdzie jest posłuszeństwo/tam miłość y zgoda/
Tam mestwo/ tam zwycięstwo/triumfom swobo
Scipio Dacny/kiedy Afrykę woiował/ (da.
Iż miał nie wielkie woysko/ieden go strofował/
Kżeże mu : widziysz meze te moje we zbroi /
A te wieże wysoka/ ktora w morzu stoi/
Gdybym rozkazał/aby na one wstąpili/
A stamtąd pedem wielkim do morza skoczyli/
Zadenby takim nie był/ coby zdrowie swoje
W tym morzu nie zatopił/ na skinienie moje.
Wiedze tedy/ nietylko Afrykę zwoiować
Moge imi/ ale świat wšytę opánować.

P. Godna ta rzecz záprawde była wielkiey chwały /
Ze tak niewielki orszak był w swey cności stały.

Ale ktoż kiedy proſzę dla przesliczney cnoty/
Nie podeymie na świecie nacięſzſzey roboty ?

T. Trzecia/ ieżeli członki ſoba nie władaia/
Ni drugim pomagáia/ ráczey zaſładzáia.

Na przyklad/ Woyska iakie/ ktore sobie ſławy
Wiczyſſey nabywały przez trwawe zabawy/
A ktore

ni pro
amori.

lit in
a viri

ci mat
liju.

A ktore swey Oczyszczenie dobra przyspárzáły /
 Do sławy swemu Pánu droge torowały.
 Jesliby kiedy one z rancoru iákiego
 Nie chciały być poslušne/ woleý Krolá swego/
 A onego w zaciagu słuźnym opuścivšy/
 Oczyszczenie swa dreczyły/ ná kárt iey wstapivšy.
 Juž tam srogi páraliž ná sie zaciagáia/
 Bo iuž ná sławe rece ich nie zarábiaia.
 A ná te zarábivšy/ wiecznie vtrácity/
 Bo znácznie zápočavšy iey nie dočeczyły.
 A co práwica dzielna Pánu zgotowały/
 To vpornym odeysciem iemu z rák wyrwały.
 Juž maš/ o což mie prošíł/ žebymci powiedział /
 Jáť páraliž maš poznác/ będzieš dobrze wiedzíat.
 P. Južem ja teraz medršy/ z tych powieści twoich /
 Lecž z nowu brácie iákiš škwiert do vsu moich
 Przylátynva/y láment z pláčem žalostívy.
 Ach/ách/ách weyžrzy ná mie/ Bože litościwy.
 T. Wšákemci iuž powiedział/ náša lámentuie
 Oczyszna/ y ná swoich Synow vtyskuie.
 P. Przecž tak srodze nárzekaž: kiedyby to wiedzíec.
 T. Moglbym nieco o bolu iey tobie powiedzíec/
 Ale nie tak iáko ten/ co go wiecey boli.
 Přzero daymy rozmowom počoy temu gwoli.
 P. Ta twoia ráda nie mníey/ mníe sie podobála/
 A tak sluchaymy o co będzie nárzekála.

B ij

Ach/

Exi us
probat

Exi us

ym4
traic.

Ach/ách mnie niešťczęśliwey/ách/ách mnie niebodge/
W ciešťkich wcišťkach moich/ ách boleie srodze.
A dlugoz Matce swoiey/ o mili Synowie
Deptać swemi bedźciecie nogami po głowie?
Dlugoź bedźciecie zdzierać ze mnie śháty moje/
A nádemna ro/puśczać surowosci swoie?
Czym was dla tego w swoim żywocie poczelá/
Abym iáko od dziatek iášťczorezych zginelá?
Czym was dla tego w ciešťkiey rodziła gorzkości/
Żebyście w śhytkie moje wygrzyzły wnetrzności?
Czym was dla tego ná swym łonie piástawála/
Aby mnie srogosc wáżá ná kółá wsádzalá?
Czy dla tego kładźciecie ná mnie perá/ wici/
Śesćcie w pieluśki byli odemnie powici?
Czy dla tego chleb/ napoy/ zgeby wydźieracie/
A máietności wśhytkie z rak mi odbieracie/
Dem was pierśiami swymi pilnie wychowála/
A w młodości dostátkow wśelkich dodawála?
Hey dziateczki me mile/ czemu ták działacie/
Żá dobroczynnosć moie złościá odpłacacie?
Gdzie dla Boga wáś rozum? gđzieszcie to widzieli/
Aby Synowie Matce ztym oddáwac mieli?
Nie tegom sie ia po was wprawdzie spodziwála/
Gdym was miluchno ná swych rełách piástawála:
Rozumiecie ze zám śe mnie bedźciecie bronic/
A od wcišťkow wśelkich gótowi ochronic.
Lecz teraz dobrze czuie/ że miásto obrony/
Ná mnie swá Matke z káżdey śturmuiecie śtrony.

Żal mi

etas fe
tatem

ficij ac
i me
esto.

rato ho
e terra
s nil
t.

Żal mi/ żal mi serdecznie/ o dziateczki tego/
 Żem kiedy wam dawała z piersi mleka swego.
 Ponieważ mnie nietylko wyzywacie z włości/
 A co cieśzła/ łupicie z dawney poźciwości.
 Snać was dla tego m świętych cnot ia nauczała /
 Abym miasto poćiechy za was sie wstydała.
 Snać dla tego pánienkom gwałtem wstyd rumiány
 Z twarzy/ y z głowy wiemec zdzieracie rozány /
 By także z głowy moiey Krolewska koroná
 Ze wśytka iey ozdoba precz była złupioná.
 Snać dla tego niewinnych z dziewictwá zwlekacie/
 Brzydka ná nich mášťare nieślawy wdziernacie/
 By sie Duchy niebieśkie ná was oburzyły /
 A mnie z wámi po połu do piekła wtraciły.
 Snać dla tego Matrony Cne od was zelżone /
 Z poźesnego zámicia/ z háńba obnáżone/
 By bezecni Poháńcy ze cźci mnie złupili /
 A tak zelżona światu w pośmiech wystáwili.
 Snać dla tego porwawszy Mężátki w cźciwie /
 Ná d nimi wypelnicie żądze swoje chćiwe /
 Bym tak ze wśytkiey sławy będąc obnáżoná /
 Ná wieki wieżne z światá precz była zgládzoná;
 Jak Beniaminowe było z Izraelá
 Pokolenie zniesione/ od Boga Mścićiciela/
 Dla obelżoney tylko iedney białey głowy.
 Coż dla wielu/ ná mnie Bog nie będzie surowy?
 Hey dziateczki pomniacie żem was porodziła /
 A wiel ie bole rodząc dla was ponosiła.

Sero
 Phrye

Flagiti
 turpis e
 tus.

Deus v
 dex sc. d
 Iudic. 1

Już

Już lat tysiąc sześćdziesiąt y dwóć iáń was rodze /
A iáń w nieprzyjacielskiej posoce też brodzie /
A ięszem nie dźwigála takowych cięskości
ia in Na sobie/ y tych morderstw/gwałtow/ zelżywości.
s raunt Chociaß dość wielkie trwogi od Pogan bywały/
Gdy ich ogromne vsy na mnie napadały.
Łatwim ich iedną z kárty znaśála swojego /
Doświadczał nie raz brzydki Bysurmiánin tego.
Lecz z wami dziatki niewiem iákbym począc miała /
Których z drugiemí pod tą watroba chowała /
Mogłabym Braciaß wáßa przeciw wam porużyć/
A wßytkę wáßa síle vporna pokruszyć.
ira mbi Lecz krew nie wodá/ nielza iedno prosić Bogá /
ouerca. Aby tá wnetrzna była wgaßona trwogá.
W prawdzie czásu Kołosu miałam wielkie trwogi
A bázom sie boiála o wpadek srogi.
Jedną takich ciężarów w ten czás nie vznála /
W głowie tylko nieznośne bole vcierpiála.
Gdy Máiestat Krolewski sobie znieważywßy/
Ná Krolá vderzyli poddánstwą zábywßy.
Krolewskich w ten czás iedną dobr nic nie szarpáli/
Przypráwach/y wolnościách swych wßyscy zostáli.
Lecz wy Krolewskie miásta/ grody/ zamki/ dwory/
Wsi/ tributá/ cynße/ clá/ żupy/ y pobory.
Władze wßelka/y wßelkie Rzadcom postußeństwo
Wdzieliście/ á niemal Polskie wßytko pánstwo.
finenda Ná poważność Krolewską nic wzgledu nie máiac /
a Regi Máiestat iego lżycie dobrá odbieráac.

Śladże

Składze wam prze Bog żywy prośbę zapłacone
Można być te to wasze długie zapłacone?
Ponieważ sami wszystkie dobra w garści macie/
I przychody Krolewskie sobie wybieracie?
Skąd na zapłatę zebrać wam sumę pieniędzy/
Gdyż jesteście dość nasiłali szpitalom/ y niedzy?
Uład wstawy zwyczajne czynicie niestychane
Wyciągając/ znieśli w bogie poddane.
Już y Kościelne dobra prawie są zniszczone/
Ktore w Kołofu namniemy nie były ruszone.
Nie pomniacie że to waszy przodkowie nādali/
Ua chwale Bogu/ wiecznie ie ofiarowali.
Kaptanom slugom Bożym z garści wydzieracie
Dochody/ na potrzebe swoje obracacie.
Hey Dziateczki w/ pomniacie/ że na majątności
Duchowne kto obraca żadne swe chciwości/
Nie wżycie z pociecha wielka długo tego/
Bog na duszy na ciebie predko skarze iego.
O łupieżtwo Kościelne stródze był skarany
Heliodor od Boga/ y bieżmi chlustyany.
I kto Kaptany Boże nie ma w wężciwości/
Ten Chrystusowey nigdy nie wżyczy światłości.
Bo onych Bog nād wżemi wężcił Aniolami/
I onym dał moc wżelka rzadzenia Krolami.
Oni są miedzy nami/ iak żoładek w ciebie/
Stamtąd siły/ y mocy nabymacie wiele.
Jeśli żoładek od złych potraw zaboicie/
Ciało by nasiłniemy się zarażem zenglecie.

Nullū m
impunitū

g. Mach.

Qui vos
spem, n
tperant.

Nie

ope di
nihil
113.

17.

itis vo
as stat
impe

rea liber
fuluo
ciosior
o.

do onti
is magi

Nie chelpcie sie tez mowiac/ze/ my/ my btiemy

Harda Moskwa/ y one na powal scielemy.

Ksieza wam do zwyciestwa mocy dodawaja/

Gdy rece swe w modlitwach k niebu podnasia.

Kto bowiem Jozuemu dodal w bitwie mestwa/

A z Amaleka odnieśc dopomogl zwyciestwa?

Czy nie Aaron/ y Hur/ kiedy podpierali

Rece Moyzeza/ y z nim do Boga wolali?

W Kofosiu Slachta prawem swym sie obraniata/

A na wolnosciach gwaltow zadnych nie cierpiata.

Lez Wy dziateczki moie/ im nastepuiecie/

Gdy ich poddanym/ co sie podoba/ bierzecie.

W miastach Priwilegia w swoiey wadze staly/

Alle sie teraz barzo od was polamaly.

Gwaltow y morderstw slychac na ten czas nie bylo/

Teraz sie wszystko iemi Panstwo napelnilo.

Powazne Senatory w rade przypuszczali/

A onych rady zawse chetliwie sluchali.

Teraz by kto nalepiey radzil/ nie sluchacie/

Na ich pytania sabla swa odpowiadacie.

W ten czas Wolnosci zlotey poprawic zadali/

A prawa dawne w swoie klube naciagali.

Teraz niewola wieczna na wstykich wleczenie/

Gdy sady/ prawa dawne/ nogami depecie.

Tam niedbale Starosty wyrugowac chcieli/

Porzadz na ich miejscu postanowic mieli.

A Wy nie wpatrujac Starosty zadnego/

Ni Dycal/ bratal/ Swagral/ ni dziadad/ starego.

Wsty

Wszystkich znosićcie/ na ich miejscu się sadzając/
Z od zasłużonego chleba wyrębiając.

Tam położy pospolity wzruszyli nowością/
Wyscie wśzech napełnili brzydka swa strogością.

Non est
benda o
sio mal.

Tam poddanym żywności ledwie którym wzięli/
A wyscie wszystko wszystkim niestetyż odieli.

Tam było ubogiego od Pana rozeznąć/
Waszym wydzierstwem Pana od chudźiny nieznąć.

ła/
ła.

Tam swowolentwu wszystkie ścieżki zagrodzili/
Wyscie wszelkiey swowoli drogę otworzyli.

Tam cnych kapłanów mieli w wielkiej wężliwości/
Wy macie ich za blazny/ wyrządzać złości.

A dla Boga dziateczki/ coż my to działamy/
Pasterzów przed owcami płasnąć przymuszamy?

Non est
etū mī
parere n
torem.

Wiedząc/ że wiele dziatek bestye zżarwały/
Kiedy Elizeuszą tyłkiem nazywały.

4. Reg.

Żal mi/ żal mi serdecznie o dziateczki tego/
Żem z wami nie zażył fortelu onego.

Gdy dziatki Cyperyjskie z Franków wciekały/
Do miast/ Matki onym drogie zabiegały /

A wstyd swoy przyrodzony na stronę puścić wsty/
Wlazarowały swoje im łona odkrywstwy/

Doład (krzykneli) głupi/ doład się sypiecie?
Czy wam t iyno/ że znówu tu wniść nie możecie/

Skąd natura raz tylko wam wśsem wyniść dała?
Ciało przedko ona młodzi nazać się porwała.

Żal mi tedy serdecznie/ o dziateczki tego/
Żem w ten czas nie użył fortelu takiego.

Byt

C

Gdy

Gdy początki swe sławne inszym porzuciwszy/
Krwawe poty/y dzielą w Młostwie opuścić by/
Należad do mnie do Polski hurmem sie wracali/
A swe wszystkie zwycięstwa w błoto zagrzebali.
Pewniebyście ze wstydem wielkim z nowu byli
Do roboty zaczętey z chęcią sie wrocili.
O iakabym z tad radość/y pocieche miała/
Gdybym przy Pánu swoim robiać was widziała/
Ono droga wiadoma go zaprowadziwszy/
Ná Stolicę Młostiewską porządnie wsadziwszy/
Dodawacie/iak pieszczolki matce swey/żymności/
Broniac y ochraniać od wszelkiey trudności.
Tam kilkoletney pracy dzielą oddawacie /
A zdobyć mu obfitą pod nogi rzucacie.
Korone mu dacieć Cárstwa Młostiewskiego/
Aby on koronował Władysława cnego.
Co skończymy szczęśliwie sławni boiownicy /
Krolą odprowadzacie do Polskiej Stolicy.
Dá swe posługi krwawe/ odnoście dzieki
Od Cyczyny/ nagrody od Krolewskiej reki.
Dzieiopisze w troyniki imioná wkładają
Wáże/ y ná kráy świata one odsyłają.
Toby wszystko/ dziateczki/ was mile podkátó/
By sie bylo w zaczętey sprawie meźnie trwátó.
Lecz wy nieprzyiacielá tylko rozdrażniwszy /
A rzeczy zaburzonych dobrze nie złożymy /
Ná mnie sie Matke swoje w wszyscy obrocili/
A krzywdami cięskimi wszystkie obroczyli.

Lecz

Lecz
Do
Stu
2 m
Dtu
23 g
Jesl
Hey
Kto
N B
Vde
N w
St
Pot
Nat
By
Bo
St
Ty
Ty
Kac
Już

Nih
pra

Lecz proſzę o dżiateczki/ długęſz tak trapieną
 Od waſzych reku bede/ y z ſławy lupioną ?
 Długoż w iármie niewoli bede tak ſiekálá/
 I nápoly w wciſtách ſrogich vmierálá ?
 Długoż gorzkim krzywó petem dreczyć mie będziecie
 I z geby mi wydźierác chleb nie przeſtániecie ?
 Jeſli wzięliſcie żywność/ weźmicie y zdrowie.
 Hey kto mi ſię ná ten plącz/ y láment ożowie ?
 Który iuż ſámé práwie niebioſá przeniká /
 I Boſkiego żáłoſnie Náieſtatu tyká.
 Wderzá ſię Synów mych vpor o poháńce/
 I w ożiebtych Trioniech o grube mieſzkańce.
 Skąd máia ſwa wciéche/ á iá žal ſerdeczny:
 Potiſz mnie karác będzieſz/ o Boże moy wieczny.
 Náchni Krolá mądrego/ mądre Senatory /
 By mi zleczyli ráda ten wrzód bázro chory.
 Bo ieſli w tych wciſtách niechceſz mie rátomác /
 Skądże wiecey ochłody mam iuż ſię ſpodziwác.
 Ty ſam wciécza ieſteſ ſierot vtrapiionych :
 Ty ſam Pánie obrońca ludzi rkrzywdzonych.
 Kaczej mie Boże P. Podźmy proſzę przeBóg żywy/
 Jużci mie ten ſkwir ſtrapił bráćie moy cnotliwy.

Nihil eſt ex omnibus rebus humanis praelarius, aut
 praestantius, quam de Republica bene mereri. Cic.

Viri fortes, virtutis præmio, contenti sunt. Cie.

Przeſławnych Przodków naſzych te były zabawy /
Robota trwawa/ wieżney dorabiać ſie ſławy.
Dla Oyczyzny ſwey miley/ zdrowie odważali/
Krotki żywot/ na długą pamięć ſzymarczali.
Koſzty/ y rany/ mieli za wielką zapłatę/
Herby/ tytuły ſławne/ brali za wtrąte.
Nie na ten ſold pienieżny zamysł ſwoy ſłaniałi/
Do ſławy wieżney ſobie droge torowali.
Toć to ieſt dzieło ſercá ſpániałego práwie :
W dobrej/ a nie w pieniądżach fundować ſie ſławie.

BIBLIOTHECA
UNIVERSITATIS
CRACOVENSIS

Cic.

ány /
ány

i /
áli.

áli /

Rawie

